

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ

Ενδεικτικό διάγραμμα ανάπτυξης του θέματος

1. Έννοια, σκοπός και αναγκαιότητα της πειθαρχίας στο σχολείο
2. Θεωρίες για την πειθαρχία στο παραδοσιακό και σύγχρονο σχολείο
3. Προβλήματα συμπεριφοράς και πειθαρχίας στο σχολείο
4. Αντιμετώπιση των προβλημάτων πειθαρχίας στη σχολική τάξη. Στρατηγικές πρόληψης και παρέμβασης. Ρόλος του δασκάλου
5. Η αυτοπειθαρχία και η σημασία της στη σχολική τάξη
6. Κριτική θεώρηση πειθαρχίας και αυτοπειθαρχίας
7. Συμπεράσματα και προτάσεις

Το ζήτημα της πειθαρχίας στη σχολική τάξη
Φύλλο παρατήρησης

Σχολείο:.....Δάσκαλος Δασκάλα
Τάξη:.....Ημερομηνία:.....Μάθημα:.....
Ονοματεπώνυμο φοιτητή/τριας:.....

Παρατηρήσεις

1. Ο δάσκαλος έχει οργανώσει τη διδασκαλία του, ώστε να αποτρέπονται προβλήματα απειθαρχίας στην τάξη:
α) Καθόλου   β) Λίγο   γ) Πολύ   δ) Πάρα πολύ
2. Ο δάσκαλος καταφέρνει με τις διδακτικές τεχνικές του να κρατά αμείωτο το ενδιαφέρον των παιδιών:
α) Ποτέ   β) Σπάνια   γ) Συχνά   δ) Πάντοτε
3. Οι μαθητές αυτοπειθαρχούν:
α) Ναι   β) Όχι
4. Ο δάσκαλος αναθέτει στους μαθητές ενδιαφέρουσες δραστηριότητες για να μην απειθαρχούν:
α) Ποτέ   β) Σπάνια   γ) Συχνά   δ) Πάντοτε
5. Το κλίμα της τάξης είναι:
α) Συνεργατικό   β) Ανταγωνιστικό   γ) Ατομιστικό (χαλαρό)
6. Όταν παρουσιάζονται προβλήματα απειθαρχίας των μαθητών ο δάσκαλος:*
α) Τους αγνοεί   β) Σιωπά   γ) Τους επιπλήττει
δ) Κάνει νεύματα   ε) Τους καλεί στο διάλειμμα
στ) Κάνει χιούμορ   ζ) Άλλο:.....
7. Σε περίπτωση απειθαρχίας των μαθητών ο δάσκαλος:
α) Ασχολείται μόνο με τη συγκεκριμένη συμπεριφορά τους
β) Αναφέρεται και σε προηγούμενες παραβιάσεις των κανόνων
γ) Ζητά την άποψη της τάξης για τη διευθέτηση του προβλήματος

8. Κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας η απειθαρχία των μαθητών οφείλεται:
- α) Στο ανιαρό γνωστικό αντικείμενο
  - β) Στη στάση και συμπεριφορά του δασκάλου
  - γ) Στο περιβάλλον της τάξης
  - δ) Στον ίδιο τον μαθητή
  - ε) Στους συμμαθητές
  - ζ) Άλλο

---

* Κυκλώστε μια επιλογή σε κάθε παρατήρηση. Στις παρατηρήσεις με αστερίσκο μπορείτε να κάνετε και περισσότερες από μία επιλογές.

Το ζήτημα της πειθαρχίας στη σχολική τάξη
Ερωτηματολόγιο φοιτητή προς το δάσκαλο

Περιοχή:.....Δάσκαλος Δασκάλα
Τάξη:.....Ημερομηνία:.....Μάθημα:.....
Όνοματεπώνυμο φοιτητή/τριας:.....

Ερωτήσεις

- Ορίζονται κανόνες συμπεριφοράς στην αρχή του σχολικού έτους;
α) Ναι   β) Όχι
- Οι κανόνες αυτοί καθορίζονται:
α) Από εσάς   β) Από τους μαθητές   γ) Από κοινού
- Οι κανόνες τηρούνται:
α) Με τη θέληση των μαθητών
β) Με δική σας παρέμβαση
γ) Και τα δύο
- Επισημαίνετε κάθε παραβίαση των κανόνων από τους μαθητές;
α) Ποτέ   β) Σπάνια   γ) Συχνά   δ) Πάντοτε
- Όταν κάποιος μαθητής επιδεικνύει ανεπιθύμητη συμπεριφορά: *
α) Τον αγνοείτε
β) Του υπενθυμίζετε τους κανόνες της τάξης
γ) Τον θέτετε στην κρίση της τάξης
δ) Τον τιμωρείτε
ε) Άλλο:.....
- Όταν ένας άτακτος μαθητής παρουσιάσει θετική συμπεριφορά:
α) Τον επαινείτε
β) Τον αγνοείτε
γ) Εκφράζετε τη δυσπιστία σας
- Προβάλλετε ως παραδείγματα τους μαθητές που επιδεικνύουν ορθή συμπεριφορά;
α) Ποτέ   β) Σπάνια   γ) Συχνά   δ) Πάντοτε

8. Μια ανεπιθύμητη συμπεριφορά του μαθητή οφείλεται:*

- α) Στη στάση του δασκάλου
- β) Στο οικογενειακό του περιβάλλον
- γ) Στην έλλειψη ενδιαφέροντος για το μάθημα
- δ) Σε μαθησιακές δυσκολίες
- ε) Στο χαρακτήρα του
- στ) Στο περιβάλλον της τάξης
- ζ) στους συμμαθητές του
- η) Άλλο:.....

9. Συνεργάζεστε με τους γονείς σε θέματα πειθαρχίας ;

- α) Καθόλου
- β) Λίγο
- γ) Πολύ
- δ) Πάρα πολύ

---

* Κυκλώστε μια επιλογή σε κάθε ερώτηση. Στις ερωτήσεις με αστερίσκο μπορείτε να κάνετε και περισσότερες από μία επιλογές.

Το ζήτημα της πειθαρχίας στη σχολική τάξη

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Αραβανή, Γ., (1997). *Πειθαρχία και εκπαίδευση*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα.
- Βρεττός Γ., (1994). *Μη λεκτική συμπεριφορά και επικοινωνία στη σχολική τάξη: άσκηση με μικροδιδασκαλία*, εκδ. Art of Text, Θεσσαλονίκη.
- Γκότοβος, Θ., (1985). *Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση, Επικοινωνία και Κοινωνική Μάθηση στο Σχολείο*, εκδ. Σύγχρονη Εκπαίδευση, Αθήνα.
- Γκότοβος, Θ., Μαυρογιώργος, Γ., & Παπακωνσταντίνου Π., (1986). *Κριτική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Πράξη*, εκδ. Σύγχρονη Εκπαίδευση, Αθήνα.
- Δανασσής-Αφεντάκης, Α., (1992). *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική, τ. Α, Θεματική της Παιδαγωγικής Επιστήμης*, Αθήνα.
- Ματσαγγούρας, Η., (1988). *Οργάνωση και Διεύθυνση της Σχολικής Τάξης*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα.
- Ματσαγγούρας, Η., (2000). *Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας, τ. Α, Θεωρία της Διδασκαλίας*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.
- Παπάς, Α., (χ.χ.). *Σύγχρονη Θεωρία και Πράξη της Παιδείας*, εκδ. Δελφοί, Αθήνα.
- Σολομών, Ι., & Κουζέλης, Γ., (επιμ.), (1994). *Πειθαρχία και Γνώση, τ. Α*, Εταιρεία Μελέτης των Επιστημών του Ανθρώπου, Αθήνα.
- Τριλιανός, Θ., (2003). *Μεθοδολογία της Σύγχρονης Διδασκαλίας, τ. Β*, Αθήνα.
- Τσιπλητάρης, Α., (1998). *Ψυχοκοινωνιολογία της σχολικής τάξης*, εκδ. Περιβολάκι, Αθήνα.
- Arrends, R., (1994). *Learning to Teach*, Mc Grow-Hill.
- Bossert, S., (1979). *Tasks and social relationships in classrooms*, Cambridge University Press.
- Cullingford, C., (2000). *The effective teacher*, Cassell, London.
- Douet, B., (1992). *Πειθαρχία και τιμωρίες στο σχολείο*, μετάφρ. Α. Θεοδωρακόπουλος, εκδ. Σύγχρονη Εκπαίδευση, Αθήνα.
- Fontana, D., (1996). *Ο εκπαιδευτικός στην τάξη*, μετάφρ. Μαρίνας Λώμη, εκδ. Σαββάλας, Αθήνα.

Glasser, W., (1975). *Schools without failure*, Perennial Library, Harper and Row, New York.

Kounin, J., (1970). *Discipline and Group Management in Classrooms*, Holt, Reinhart and Winston, Inc., New York.

Robertson, J., (1996). *Effective classroom control*, Hodder and Stoughton, London.

Turner J., (1977). *Psychology for the classroom*, Methuen, London.

Αρθρογραφία

Γκότοβου, Θ., (1983). «Παιδαγωγική αλληλεπίδραση και η λογική της ποινής», περ. *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τ. 14, Αθήνα 1983, σ. 51-71.

Correll, W., (1982). «Το πρόβλημα της σχολικής πειθαρχίας», μετάφρ. Ι. Β. Ευσταθιάδη, περ. *Σχολείο και Ζωή*, τ. 10, Αθήνα 1982-83, σ. 300-309.

Δοξιάδη, Σ., Δημαρά, Α., κ.ά., (1979). «Το νόημα και λειτουργία της πειθαρχίας στο σχολείο σήμερα», περ. *Ελληνική Ιατρική*, τ. 1, Αθήνα 1979, σ. 1 κ.ε.

Καυάλη, Α., Γ., (1978). «Γύρω από την ψυχολογία της ποινής. Δύο κλασσικά παραδείγματα: Pestalozzi και Makarenko», περ. *Σχολείο και Ζωή*, τ. 3, 1978, σ. 129-134 και τ. 4, σ. 160-164.

Κουτσελίνη-Ιωαννίδου, Μ., (1996). «Η πειθαρχία στο Δ.Σ. σε μια μετανεωτερική εποχή», περ. *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τ. 90-91, Σεπτέμβριος-Οκτώβριος-Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1996, σ. 55-60.

Λολώνη, Δ., (1990). «Η πειθαρχία στην τάξη», περ. *Σχολείο και Ζωή*, τ. 2, Φεβρουάριος 1990, σ. 63-66.

Μυλωνά, Θ., (1983). «Πειθαρχία και πώς επιβάλλεται από την κοινωνία στα μέλη της», περ. *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τ. 13, Αθήνα 1983, σ. 57-64.

Σολομών, Ι., (1985). «Σχολική Πειθαρχία και Μεταρρύθμιση (1880-1930)», περ. *Αυτομόρφωση*, τ. 5-6, Αύγουστος 1984-Ιανουάριος 1985, σ. 30-54.